

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY w klasie IV

I. PODSTAWY PRAWNE

Przedmiotowy System Oceniania został opracowany zgodnie z:

- Nową Podstawą Programową z dnia 14 lutego 2017 r.
- Programem nauczania przyrody w klasie IV szkoły podstawowej „Tajemnice przyrody” wyd. Nowa Era autorstwa Jolanty Golanko,
- Rozporządzeniem MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów,
- Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

II. CELE NAUCZANIA PRZYRODY

Celem nauczania przyrody w klasie IV szkoły podstawowej jest:

- zainteresowanie światem, jego różnorodnością,
- wskazywanie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym,
- kształtowanie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych,
- ukazywanie współzależności człowieka i środowiska.

III. CELE PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA

- rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez uczniów wiadomości i umiejętności przedmiotowych oraz postaw i wartości kształtowanych w procesie dydaktycznym, poprzez bieżące, półroczne i końcoworoczne ocenianie i klasyfikowanie uczniów według zasad zawartych w PSO, jak również stworzenie warunków do poprawy oceny,
- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- przekazanie rodzicom informacji o postępach dziecka,
- pomoc uczniowi w samokształceniu,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania.

IV. OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW NA LEKCJACH PRZYRODY

Ocena ucznia powinna go wspierać w osiągnięciu celów, motywować go do dalszej pracy i diagnozować jego osiągnięcia.

Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie:

WIADOMOŚCI

- podstawowe pojęcia przyrodnicze,
- najbliższe otoczenie,
- podstawowe zasady funkcjonowania organizmu człowieka,
- problemy ochrony środowiska,
- zależności w środowisku przyrodniczym,
- właściwości różnych substancji,
- rodzaje krajobrazu

UMIEJĘTNOŚCI

- orientowanie się na mapie i w terenie,
- prowadzenie obserwacji środowiska i zjawisk przyrodniczych oraz dokonywanie ich opisu,
- dostrzeganie zmian zachodzących w środowisku,
- wykonywanie prostych eksperymentów i interpretowanie ich wyników,
- rozwiązywanie zadań, ćwiczeń i problemów w twórczy sposób,
- skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach,
- prezentowanie rozwiązań problemów, uzasadnianie i argumentowanie swojego stanowiska,
- posługiwanie się językiem przedmiotowym,
- odpowiedzialność za środowisko,
- dbałość o zdrowie własne i innych,
- korzystanie z różnych źródeł wiedzy

POSTAWY

- postawy proekologiczne i prozdrowotne,

- działanie na rzecz środowiska,
- zaangażowanie w pracę na lekcji,
- aktywny udział w konkursach przedmiotowych.

Formy aktywności uczniów podlegające ocenie:

- **odpowiedzi ustne** – uczniowie przychodzą na lekcje przygotowani z ostatniego tematu,
- **kartkówki** – zapowiadane przez nauczyciela z lekcji na lekcję (z 3 ostatnich tematów lub treści wskazanych w NA-CO-BE-ZU),
- **sprawdziany** – obejmujące 1 dział lub jego część, poprzedzone powtórzeniem i zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem (zagadnienia podane w NA-CO-BE-ZU),
- **praca na lekcji, aktywność** – wykorzystywanie wiadomości z bieżącej lub poprzedniej lekcji,
- **prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń,**
- **praca domowa** – praktyczna lub pisemna w zeszycie przedmiotowym lub zeszycie ćwiczeń,
- **praca długoterminowa** – plakat, gazetka, hodowla, projekt edukacyjny itp.
- **działalność pozalekcyjna** – konkursy przedmiotowe, akcje ekologiczne, itp.

V. ZASADY OCENIANIA

1. Każdy uczeń jest oceniany systematycznie i sprawiedliwie.
2. Wszystkie oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
3. Uczeń może poprawić ocenę z pracy pisemnej:
  - a) zgłaszając się do odpowiedzi ustnej przed lekcją,
  - b) w formie pisemnej ustalając z nauczycielem termin poprawy.

Prace pisemne obejmują każdego ucznia. Nauczyciel ma na ich sprawdzenie maksymalnie 14 dni (sprawdziany) a 7 dni (kartkówki). W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie lub kartkówce powinien on napisać zaległą pracę w terminie ustalonym z nauczycielem.
4. Uczeń nieobecny na lekcji powinien uzupełnić przerobiony zakres materiału, zadania w zeszycie ćwiczeń, notatki w zeszycie przedmiotowym i odrobić zadania domowe.

5. Aktywność na lekcjach nagradzana jest „+”. Za każde 5 zgromadzone „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą. Aktywność na lekcji rozumiana jest jako częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, aktywna praca w grupie, pomoc w przygotowaniu pomocy dydaktycznych do lekcji, itp.
6. Prace pisemne oceniane są punktowo, a następnie przeliczane na skalę procentową odpowiadającą poszczególnym ocenom:

Stopień celujący	(6)	95%-100%
Stopień bardzo dobry	(5)	94% - 85%
Stopień dobry	(4)	84% - 75%
Stopień dostateczny	(3)	74% - 60%
Stopień dopuszczający	(2)	59% - 45%
Stopień niedostateczny	(1)	44% - 0%

7. Dodatkowo:

„Szczęśliwy numer” wylosowany w danym dniu zwalnia ucznia z odpowiedzi ustnej, ale nie obowiązuje przy zapowiedzianym sprawdzianie, kartkówce czy lekcji powtórzeniowej.

„Np” – można zgłosić dwa razy w półroczu, dotyczy ono również kartkówek.

Nieprzygotowanie należy zgłosić zaraz na początku lekcji.

„Bz” – brak zadania lub brak zeszytu można zgłosić maksymalnie dwa razy w semestrze.

VI. OCENIANIE PÓŁROCZNE I ROCZNE

Ocena półroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.

Ustalając oceną półroczną i roczną w pierwszej kolejności brane są pod uwagę wyniki prac pisemnych, oceny z odpowiedzi, aktywność i zaangażowanie w pracę na lekcji.

VII. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA Z PRZYRODY

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- w pełni opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,

- z łatwością dostrzega związki przyczynowo – skutkowe w zjawiskach przyrodniczych,
- krytycznie i kreatywnie analizuje wiadomości przyrodnicze pochodzące z różnych źródeł,
- wiąże teorię z praktyką,
- wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
- bardzo aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- uczestniczy w konkursach przyrodniczych w szkole i poza nią.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł wiedzy przyrodniczej,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych w programie nauczania,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, a w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela,
- jest aktywny na lekcji.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, które można wykorzystać do rozwiązania typowych zadań o średnim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela korzysta z różnych źródeł wiedzy przyrodniczej,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu materiału określonego w programie nauczania, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy w toku dalszej nauki,
- pod kierunkiem nauczyciela wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności,

- wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii przyrodniczej,
- jest mało aktywny na lekcji.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w programie nauczania, koniecznych do dalszego kształcenia,
- nie potrafi posługiwać się przyrządami przyrodniczymi,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązywania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji.

VIII. INFORMOWANIE RODZICÓW I UCZNIÓW O WYMAGANIACH I POSTĘPACH W NAUCE

1. Na pierwszej godzinie lekcyjnej z przyrody uczniowie zostają zapoznani z PSO z przyrody.
2. Nauczyciel informuje na bieżąco uczniów o postępach i trudnościach w nauce podczas zajęć lekcyjnych.
3. Nauczyciel informuje na bieżąco rodziców o postępach i trudnościach w nauce ucznia podczas rozmów indywidualnych, dyżurów nauczycielskich, za pośrednictwem e-dziennika, wychowawcy klasy czy w trakcie zebrań z rodzicami.
4. Nauczyciel informuje rodziców o ocenach półrocznych i rocznych w terminie zgodnym ze Statutem Szkoły.
5. Ocena, którą uczeń otrzymuje z danej formy sprawdzenia wiadomości jest jawna i uzasadniona dla ucznia i jego rodziców.
6. Sprawdzone o ocenione prace pisemne uczniów są im udostępniane podczas omawiania ich na lekcji, uzasadnia się również punktację.
7. Sprawdzone i ocenione prace pisemne ucznia są udostępniane Rodzicom na Ich prośbę podczas rozmów indywidualnych, dyżurów nauczycielskich lub zebrań z rodzicami.

IX. DOSTOSOWANIE PSO Z PRZYRODY DO MOŻLIWOŚCI UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

1. Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno – pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
2. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię z poradni psychologiczno – pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
3. W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję stosuje się zasady wzmocnienia poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

Rodzaje dysfunkcji:

- **dyskalkulia** – oceniany tok rozumowania, a nie techniczna strona liczenia. Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło tylko formy sprawdzania wiedzy poprzez koncentrację na prześledzeniu toku rozumowania zadania.
- **dysgrafia** – dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej, takie same jak dla in nich uczniów. Nie oceniamy czytelności rysunków a jedynie ich poprawność.
- **dysleksja** – dostosowanie wymagań w formie prostych i krótkich poleceń, czytanie polecenia na głos i objaśnianie jego treści.
- **uczeń ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej** – obniżenie wymagań, które obejmują wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej. Praca na lekcji odbywa się w dużej mierze przy pomocy nauczyciela. Uczeń przerabia niewielkie partie materiału o mniejszym stopniu trudności. Polecenia są mu podawane w prostej formie, unika się trudnych i abstrakcyjnych pojęć. Nauczyciel często odwołuje się do konkretnego przykładu z życia wziętego. Uczniom wydłuża się czas pracy a do domu zadaje się tyle ile są w stanie wykonać zrobić samodzielnie.
- inne rodzaje dysfunkcji zgodnie z wskazaniem poradni.

Szczegółowy wykaz wymagań edukacyjnych z przyrody znajduje się w oddzielnym dokumencie zamieszczonym na stronie internetowej szkoły - wymagania edukacyjne z poszczególnych przedmiotów.